

„Pseudo-problémy“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2009](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2009](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 13. 7. 2009
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 13. 7. 2009

„Pseudo-problémy“

V minulosti se už mnohokrát stalo, že některé závažné problémy byly prohlášeny za pseudo-problémy (tj. falešné či zdánlivé problémy), byly odstaveny stranou (event. shozeny se stolu) a programově „zapomenuty“. Ve skutečnosti byly ovšem jen dočasně obcházeny, ale časem se objevovaly znovu. Protože však není únosné připustit jakousi „módu“ nebo jen proměnlivost v posuzování toho, zda jde o skutečný problém nebo pa-problém, je třeba přísně odlišovat takové falešné problémy, jejichž falešnost byla prokázána a zdůvodněna, od takových, od kterých se jen většina myslitelů pouze odvrátila (obvykle proto, že si s nimi nevěděla rady), ale které se po nějakém někdy i dost dlouhém) čase znovu vracejí. Abychom však obojí mohli od sebe náležitě odlišit, je třeba si upřesnit, co to vlastně takový „problém“ je, aby ho pak nějaký „pa-problém“ mohl napodobovat. Zejména je třeba se pokusit o upřesnění jistých náležitostí, bez nichž žádný problém nemůže být uznán za platný (či pravý), eventuelně i některých dalších znaků, podle nichž lze rozpoznat problém neplatný (či nepravý), tedy pa-problém. Pochopitelně rozpoznání takových náležitostí, jimiž se vyznačují skutečné problémy, nebo naopak znaků, podle nichž lze odhalit pa-problémy, může mít pouze pomocnou funkci a nemůže být považováno za dokonale formalizovatelné. Přesto určitá opatření v tomto směru mohou podstatně usnadnit zpětnou kontrolu a případné vylepšování podobných postupů.

(Písek, 090713-1.)